

ODPOVĚĎ NA REAKCE NA OTEVŘENÝ DOPIS

Vážený pane poslanče,

předně Vám děkujeme, že jste reagoval na otevřený dopis českých nevládních organizací podporujících demokracii a lidská práva ze dne 14. 10. 2013, jenž se zabýval účastí českých politiků na pozorování prezidentských voleb v Ázerbájdžánu.

Ve zmíněném dopise jsme vyjádřili své znepokojení nad prohlášeními některých českých politiků do tamních a zahraničních médií, že prezidentské volby v Ázerbájdžánu proběhly demokraticky a svobodně. Podobná prohlášení totiž dle našeho názoru přispívají k legitimizaci diktátorského režimu prezidenta Ilhama Alijeva. Přesvědčení, že současný Ázerbájdžán je nedemokratickým režimem, ostatně sdílíme s respektovanými mezinárodními organizacemi monitorujícími úroveň demokracie a lidských práv jako jsou Amnesty International, Human Rights Watch či Freedom House.¹

Rádi bychom reagovali na Vaše vyjádření v dopise ze dne 15. 10. 2013. Netvrdíme, že ázerbájdžánský režim učinil ze všech českých politiků účastnících se pozorovatelských misí nástroj propagandy. Měli jsme na mysli konkrétní veřejná prohlášení některých českých politiků do ázerbájdžánských a zahraničních médií, která podle nás k propagandě režimu či jeho legitimizaci opravdu využita byla.² Zároveň jsme dodali, že jsme si vědomi, že tato prohlášení mohla být médii účelově zkreslena. Tento komentář tedy nebyl směřován na Vás, otevřený dopis byl nepřímo adresován více než dvěma desítkám českých politiků, kteří se za různé organizace pozorování těchto voleb zúčastnili.

Nicméně bychom se rádi vrátili k Vaší účasti na pozorovatelské misi Evropského parlamentu (EP). Pozorovatelské mise, jejichž hodnocení se zakládá pouze na pozorování několika volebních místností během volebního dne, respektive v předvečer voleb, shledáváme velmi problematickými. Jak jistě víte, volební proces je komplexní záležitostí a k porušování pravidel dochází zejména během předvolební kampaně. Jedno- či dvoudenní pozorování voleb neumožňuje danému pozorovateli získat dostatečný vhled do situace na místě a tudíž ani relevantní informace, na jejichž základě by bylo možné průběh volebního procesu hodnotit. Právě z těchto důvodů byla v roce 2005 na půdě OSN přijata Deklarace principů pro mezinárodní volební pozorovatele, která je povínuje komplexním pozorováním celého volebního procesu, tedy nejen volebního dne.³

To je patrně důvod, proč jsou závěry společného prohlášení pozorovatelských misí EP a Parlamentního shromáždění Rady Evropy (PACE) v příkrém rozporu s velmi kritickými nálezy pozorovatelské mise Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) či výše zmíněných mezinárodních lidskoprávních organizací.⁴ OBSE se svými 289 krátkodobými, 30 dlouhodobými

---

¹ Zprávy Amnesty International, Human Rights Watch a Freedom House hodnotící současný stav demokracie a aktuální dění v Ázerbájdžánu viz <http://bit.ly/1gmkona>, <http://bit.ly/1ed95Ma>, <http://bit.ly/1aaUiAG>

² Pochvalná prohlášení českých politiků viz např. <http://bit.ly/1ddRfLL>, <http://bit.ly/1cS2YMK>, <http://bit.ly/1a4x7nJ>, <http://bit.ly/HkYOle>

³ Více o Deklaraci principů pro mezinárodní volební pozorovatele viz <http://bit.ly/HaTAcq>

⁴ Společné prohlášení EP a PACE viz <http://bit.ly/1a4qOGH>, dokumenty OBSE k ázerbájdžánským volbám viz <http://bit.ly/1ab4tFB>

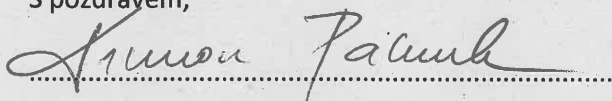
pozorovateli a týmem 13 mezinárodních expertů hodnotila volby jako nesvobodné. Například sčítání hlasů bylo pozorovateli OBSE hodnoceno negativně „v bezprecedentních 58 % pozorovaných volebních místnostech“, nemluvě o diskriminační předvolební kampani, věznění opozičních kandidátů a kritiků režimu, zastrašování voličů a kandidátů či porušování základních svobod. Toto jsou předběžné závěry mise OBSE, signatáře výše zmíněné deklarace, která postupovala podle dohodnutých mezinárodních standardů, tj. monitorovala předvolební kampaň a celkovou situaci na místě několik měsíců před samotnými volbami.⁵

Pochvalné prohlášení pozorovatelských delegací EP a PACE proto považujeme za skandální. Tím, že obě tyto pozorovatelské mise hodnotily volby na základě pozorování pouze volebního dne a jeho předvečer, totiž jednaly v přímém rozporu se zmíněnou deklarací, již jsou signatáři.⁶ V Evropském parlamentu ostatně toto prohlášení vzbudilo kritiku.⁷ EP se nakonec ve své rezoluci z 23. října, která mimo jiné zmiňuje porušování základních svobod během prezidentských voleb v Ázerbájdžánu, odvolává nikoliv na prohlášení pozorovatelské mise EP, ale právě na dlouhodobou misi OBSE.⁸ Tento fakt již bohužel nic nezmění na tom, že dřívější pochvalná prohlášení pozorovatelské delegace EP a PACE v důsledku propůjčila legitimitu zfalšovanému volebnímu procesu a de facto zdiskreditovala práci nejen OBSE, ale i místních lidskoprávních aktivistů, novinářů a pozorovatelů z řad občanů, kteří volby monitorovali často za cenu osobního ohrožení.

Rádi bychom Vás tímto dopisem vyzvali k tomu, abyste se v budoucnu účastnil jen takových pozorovatelských misí, které se řídí přijatými mezinárodními standardy a umožňují profesionální a důvěryhodné pozorování voleb. A dále abyste se na základě této poslední zkušenosti zasadil i o změnu praxe pozorovatelských misí Evropského parlamentu tak, aby volební monitoring napříště skutečně probíhal v souladu s mezinárodními standardy, k nimž se Evropský parlament hlásí.

V případě Vašeho zájmu rádi poskytneme informace o režimech, jako je Ázerbájdžán, od našich místních partnerů.

S pozdravem,

Šimon Pánek, Člověk v tísní

DEMAS – Asociace pro podporu demokracie a lidských práv

NESEHNUTÍ – Nezávislé sociálně ekologické hnutí

⁵ Stanovisko OBSE k předběžným nálezům a závěrům k volbám viz <http://bit.ly/17etZlj>

⁶ Seznam signatářů Deklarace principů pro mezinárodní volební pozorovatele k dubnu 2013 viz <http://bit.ly/1a7j8n4>

⁷ Více k této debatě viz <http://bbc.in/1akeX5p>

⁸ Rezoluce EP z 23. října se zabývá volbami v Ázerbájdžánu v bodech 31 a 32, celý text rezoluce viz: <http://bit.ly/1b6R9yT>